

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่จะกล่าวในบทนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าแยกตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความหมายของการอ่าน
2. ความเข้าใจในการอ่าน
4. การสอนอ่าน
5. การอภิปราย
6. แผนผังสรุปโยงเรื่อง
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการอ่าน

นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ในหลายทฤษฎีดังนี้

เอ็ดการ์ เดล (Edgar Dale 1976 : 4-5) มีความเห็นว่า การอ่านเป็นการให้ความหมายแก่สัญลักษณ์ที่พิมพ์ขึ้น เพื่อที่จะถอดความหมายจากสัญลักษณ์นั้นๆ ในขณะที่อ่านผู้อ่านจะรับเอาความรู้ลึกของผู้เขียนร่วมไปด้วย การเขียนและการอ่านเป็นของคู่กัน การอ่านเปรียบเสมือนฝ่ายบริโภค การอ่านเกี่ยวข้องกับการตีความจากสิ่งที่ผู้เขียนได้เขียนขึ้น

ลาร์รี่ เอ แฮร์ริส และ คาร์ล บี สมิทท์ (Larry A. Harris and Carl B. Smith 1976 : 56-58) ได้กล่าวถึงการอ่านว่า เป็นลักษณะหนึ่งของการสื่อความหมาย การแลกเปลี่ยนความคิดและความรู้ ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ผู้เขียนจะแสดงความคิดเห็นของตนเป็นภาษาเขียน ส่วนผู้อ่านจะพยายามอ่านเอาความหมายที่ผู้เขียนได้เขียนไว้ ความสามารถในการรับความหมายจากสิ่งที่อ่านนั้น ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน และความรู้ทางภาษาของผู้อ่าน

แฟรงค์ ดับเบิลยู เมดเลย์ (Frank W. Medley 1977:30) มีความเห็นว่าการอ่านเป็นกระบวนการทางสติปัญญา เมื่อผู้อ่านพบสัญลักษณ์ที่เป็นภาษาเขียนก็จะใช้วิธีการต่างๆ เพื่อที่จะจดจำคำ กลุ่มคำ และรู้ความหมายของคำหรือกลุ่มคำนั้นๆ โดยอาศัยกระบวนการต่างๆ

เช่น การสรุปความ หรือการตีความ จนกระทั่งสามารถตีความหมายของสิ่งที่อ่าน

แมเรียน ดี เจ็นกินสัน (Marion D. Jenkinson 1978 : 192-195) กล่าวถึงกระบวนการอ่านว่า สิ่งสำคัญอันดับแรก คือการสร้างความหมายแก่สิ่งที่อ่าน (construction of meaning) แต่การอ่านยังเป็นรูปแบบของการคิด การแก้ปัญหาหรือการใช้เหตุผลซึ่งเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ การรู้จักเลือก การตัดสินใจ การประเมิน กระบวนการทางสมองเหล่านี้ต้องใช้ประสบการณ์ในอดีต ของผู้อ่านมาพิจารณาเนื้อหาที่อ่าน

ซัลวา อิบราฮิม (Salwa Ibrahim 1979 : 187-189) กล่าวถึงการอ่านว่าเป็นการเรียบเรียงข้อมูลที่ต้องอาศัยความรู้เรื่องศัพท์ โครงสร้างทางไวยากรณ์ ความสัมพันธ์ระหว่างประโยค นอกจากนี้ผู้อ่านยังต้องมีทักษะในการเดาคำคิด และรูปแบบการเรียบเรียงภาษา ที่ผู้เขียนพยายามถ่ายทอดไว้ในงานเขียน

ชาร์ลส์ แฮคเกอร์ (Charles Hacker 1980 : 868-869) ได้เสนอแนะว่าการอ่านคือการเลือกความรู้ และประสบการณ์ที่ผู้อ่านสะสมไว้ ให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่กำลังอ่าน เพื่อเป็นส่วนประกอบในการทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่าน

ฟรายดา ดูบิน (Fraida Dubin 1982 : 14) กล่าวถึงการอ่านว่าเป็นทักษะที่ซับซ้อนและมีองค์ประกอบและคุณลักษณะมากมายประกอบกัน เช่น องค์ประกอบทางจิตวิทยา สภาพร่างกาย ตลอดจนสภาพสังคมรวมอยู่ด้วย การอ่านจึงถือได้ว่าเป็นการรวมกระบวนการทางภาษาซึ่งต้องมีความรู้ในหลายด้าน

ประพาศน์ พททธิประภา (2528 : 150) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการอ่านไว้ว่าการอ่านเป็นกระบวนการทางจิตที่ซับซ้อน เพื่อที่จะได้ตีความหมายโดยการนำโครงสร้างลึกไปสู่โครงสร้างผิว การอ่านเป็นกระบวนการแยกแยะความหมายจากสัญลักษณ์

เอ็ดดี วิลเลียมส์ (Eddie Williams 1986 : 2-3) ได้แสดงความเห็นว่าการอ่านเป็นกระบวนการที่ผู้อ่านมองและทำความเข้าใจในสิ่งที่เขียน ไม่ใช่เพียงการอ่านออกเสียงได้หรือการเข้าใจความหมายของทุก ๆ คำ การอ่านที่มีประสิทธิภาพ คือการอ่านเป็นกลุ่มคำและเลือกที่จะทำความเข้าใจกับส่วนหนึ่งของ เนื้อความ ไม่ใช่เนื้อความทั้งหมด

สมุทฺร เซ็นเซวานิช (2531 : 12) กล่าวถึงการอ่านว่าเป็นการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ในระหว่างการอ่านจะมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาษากับความคิดเกิดขึ้น กล่าวคือผู้เขียนจะลงรหัสความคิดหรือความหมายบางอย่างออกมาในรูปของภาษา แล้วผู้อ่านจะถอดรหัสจากตัวภาษานั้นนำให้กลับออกมาเป็นหน่วยความคิด หรือความหมายตามที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ

ดังนั้นการอ่านจึง เป็นเรื่องของกระบวนการสื่อสารระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน โดยใช้ภาษาเป็นสื่อซึ่งต้องใช้กระบวนการทางความคิดที่สัมพันธ์กับภาษา เพราะการสื่อสารนั้นจะประสบความสำเร็จได้ยังต้องอาศัยประสบการณ์ความรู้เดิมเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน และความสามารถทางด้านภาษาของผู้อ่านอีกด้วย

ความเข้าใจในการอ่าน

จากคำจำกัดความและจุดมุ่งหมายในการอ่านที่ได้กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าการอ่านมิใช่เป็นการออกเสียงสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ผู้เขียนได้เขียนไว้ แต่สิ่งที่สำคัญในการอ่านก็คือความสามารถที่จะเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ความเข้าใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของการอ่าน ถ้าอ่านแล้วไม่เกิดความเข้าใจใดๆเลย แสดงว่าการอ่านที่แท้จริงยังไม่เกิดแต่เป็นเพียงการเห็นตัวหนังสือที่ปรากฏอยู่บนหน้ากระดาษเท่านั้นไม่สื่อความหมายใดๆทั้งสิ้น

รูธ สแตรง (Ruth Strang 1969 : 14) กล่าวถึงความเข้าใจในการอ่านว่าคือความสามารถในการจับใจความสำคัญและรายละเอียด คบสีกย่อยได้ ผู้ที่มีความเข้าใจในการอ่านจะสามารถย่อใจความสำคัญหรือสรุปโครงร่างของสิ่งที่อ่านได้หรือสามารถเข้าใจความสัมพันธ์ต่างๆของสิ่งที่อ่านได้

เอ็ม อาดัมส์ และ บี บรูซ (M. Adams and B. Bruce 1980 : 41) ได้เสนอแนะว่าความเข้าใจในการอ่าน เป็นกระบวนการที่ผู้อ่านผสมผสานประสบการณ์ความรู้เดิมเข้ากับข้อมูลที่ได้จากบทอ่านเพื่อสร้างเป็นความรู้ใหม่

ลูซ พาเรเดส โลโน (Luz Paredes Lono 1987 : 67) ได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านว่าเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดของการอ่าน ความเข้าใจในการอ่านจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้อ่านมีความสามารถในการรับรู้ข้อเท็จจริง รู้ใจความสำคัญของเรื่อง สามารถตีความหรือประเมินความคิดจากเรื่องที่อ่านได้

จะเห็นได้ว่าการอ่านและความเข้าใจมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันจนมิอาจแยกจากกันได้ การอ่านที่จะทำให้เกิดความเข้าใจนั้น ผู้อ่านต้องมีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของความเข้าใจเสียก่อนจึงจะสามารถอ่านได้อย่างเข้าใจ

อรุณี วิริยะจิตรา (Arune Wiriya-chitra 1982 : 18) ได้แนะนำว่าการอ่านเนื้อความที่เป็นภาษาอังกฤษนั้น บางครั้งผู้เรียนรู้คำทุกคำในประโยคแต่ไม่สามารถเข้าใจความ

หมายของประโยคได้โดยเฉพาะประโยคยาวๆ และซับซ้อน ดังนั้นจึงต้องมีการฝึกเพื่อให้สามารถทำความเข้าใจกับประโยคยาวๆ และซับซ้อนได้ โดยอาศัยองค์ประกอบในเรื่องต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ประโยค โดยการเรียนรู้รูปแบบประโยคแบบต่างๆ และรู้วิธีการแยกประโยคออกเป็นส่วนๆ เพื่อหากริยาหลัก ประธาน กรรม หรือส่วนขยายที่ประกอบอยู่ในประโยคซับซ้อน

2. ความรู้เรื่องเครื่องหมายวรรคตอน เพื่อเข้าใจความหมายของการใช้เครื่องหมายวรรคตอนแต่ละชนิดในประโยค

3. ความรู้เรื่องการใช้คำอ้างอิง เพราะผู้เขียนมักหลีกเลี่ยงการใช้คำซ้ำ

4. ความรู้เรื่องคำที่เป็นสัญญาณ เพื่อเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประโยค เช่น คำแสดงความเป็นเหตุเป็นผล ความตรงข้าม ลำดับเหตุการณ์ เป็นต้น

เอ็ดดี้ วิลเลียมส์ (Eddie Williams 1986 : 3-7) ได้เสนอแนะองค์ประกอบที่จะช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพไว้ดังนี้

1. ความรู้ในระบบการเขียน (knowledge of the writing system) ผู้อ่านที่มีความสามารถจะต้องมีความรู้ในเรื่องการผสมคำและการสะกดคำ เพราะจะช่วยให้เข้าใจและจดจำคำในภาษาได้

2. ความรู้ในเรื่องภาษา (knowledge of the language) ซึ่งได้แก่โครงสร้างของคำ ลักษณะของคำ และการเรียงคำ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้การอ่านเป็นไปอย่างราบรื่น และเกิดความเข้าใจเร็วขึ้น

3. ความสามารถในการตีความหมาย (ability to interpret) ผู้อ่านจะต้องมองเห็นความสัมพันธ์และการเชื่อมโยงของประโยคในข้อความและตีความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อออกมาให้ได้

4. ความรู้รอบตัวทั่วไป (knowledge of the world) ผู้อ่านจะสามารถเข้าใจสิ่งที่อ่านได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของบทอ่าน และโครงสร้างความรู้เดิมของผู้อ่าน ซึ่งนอกจากความรู้ในหัวเรื่องที่จะอ่านแล้ว ผู้อ่านจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับประเภทของบทอ่าน ตลอดจนความรู้ในเรื่องของวัฒนธรรมอีกด้วย เพราะในขณะที่อ่านผู้อ่านจำเป็นต้องดึงเอาความรู้เหล่านี้ไปใช้ประกอบด้วย

5. เหตุผลในการอ่านและรูปแบบการอ่าน (reason for reading and reading style) ผู้อ่านที่มีความสามารถจะต้องรู้จักเปลี่ยนรูปแบบการอ่านไปตามจุดมุ่งหมาย หรือเหตุผล

ในการอ่าน เช่นการอ่านแบบผ่านๆ เพื่อกวาดสายตาดูหัวข้อข่าวสำคัญๆ หรือการอ่านแบบเอา
รายละเอียดเมื่ออ่านตำราเรียน เป็นต้น

นอกจากนี้ ลูซ พาเรเดส โลงโน (Luz Paredes Lono 1987 : 76) ได้กล่าว
ถึงองค์ประกอบเพื่อความเข้าใจในการอ่านว่า นอกจากความรู้ในเรื่องตัวภาษาแล้ว องค์ประกอบ
หนึ่งที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจก็คือ วัฒนธรรม การขาดความรู้เรื่องพื้นฐานทางวัฒนธรรมจะมีผลต่อ
การตีความ และการประเมินความคิดของผู้เขียน

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ผู้อ่านจะต้องมีความรู้
และความสามารถในเรื่องต่อไปนี้คือ ความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับตัวภาษา ความสามารถในการตีความ
ความรู้และประสบการณ์เดิม ที่สามารถเชื่อมโยงเข้ากับเรื่องที่อ่านได้ ความรู้เรื่อง วัฒนธรรม
รู้จุดมุ่งหมาย และเทคนิคในการอ่านที่เหมาะสมกับการอ่านในแต่ละประเภท

การสอนอ่าน

เนื่องจากการอ่านเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ดังนั้นการสอน
อ่านจึงควรมุ่งให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจข้อความที่อ่านได้ และสามารถนำเอาข้อความที่อ่านเข้าใจ
ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ เพราะในสภาพชีวิตจริงนั้นก่อนการอ่านผู้อ่านอาจจะได้ฟัง หรือพูดถึงเรื่อง
ที่จะอ่านก่อน หรือเมื่อได้อ่านข้อมูลที่ต้องการแล้วส่วนมากผู้อ่านอาจจะนำเอาข้อมูลที่ได้อ่านไปพูด หรือ
เขียน ด้วยหลักการนี้การเรียนการสอนอ่านจึงไม่ควรแยกทักษะอ่านออกจากทักษะอื่นๆ แต่ควรมี
การผสมผสานกันระหว่างทักษะต่างๆ ตามลักษณะที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน (Francoise
Grellet 1981 : 6 - 8)

ดังนั้นการสอนทักษะอ่านจึงเป็นเรื่องที่ซับซ้อน ครูผู้สอนจะไม่สามารถสอนให้ผู้เรียน
อ่านเป็นและพัฒนาความสามารถในการอ่านให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายได้เลย หากไม่มีความรู้ความ
เข้าใจเกี่ยวกับหลักการสอน กระบวนการ หรือขั้นตอนในการสอนอ่านอย่างแท้จริง

เจอร์รี จี เกบฮาร์ด (Jerry G. Gebhard 1985 : 16 - 20) ได้เสนอหลัก
การสอนอ่านสำหรับครูที่สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ หรือภาษาที่สอง เพื่อช่วยย้
การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้นไว้ดังนี้

1. การฝึกฝนการอ่านสามารถช่วยผู้เรียนเรียนรู้ที่จะอ่านได้ เพราะยิ่งผู้เรียนใช้
เวลาในการอ่านมากเท่าใดก็ยิ่งเป็นผู้อ่านที่ดีมากขึ้นเท่านั้น ดังนั้นครูต้องพูดให้น้อยลง และให้

นักเรียนได้อ่านมากขึ้นในชั่วโมงที่สอน นอกจากนี้ครูอาจใช้วิธีทำเอกสารประกอบการอ่าน เพื่ออธิบายคำศัพท์หรือโครงสร้างยากๆ โดยครูไม่ต้องเสียเวลาอธิบาย แต่ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเอกสาร

2. บทอ่านที่มีความหมายต่อผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้การอ่านได้ บทอ่านที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียนย่อมมีผลให้การเรียนประสบผลสำเร็จมากกว่า ครูอาจสอบถามความสนใจจากผู้เรียนแล้วจัดทำเป็นมุมการอ่าน เป็นต้น

3. ความซ้ำซ้อนของภาษาช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้การอ่านได้ ความซ้ำซ้อนจากการใช้ประโยคหรือคำที่มีความหมายคล้ายกันข้อความที่อ่าน บางครั้งอาจเป็นคำตรงข้ามหรือการใช้เครื่องหมายวรรคตอน ครูควรชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนอาจเดาความหมายของคำ หรือประโยคจากตัวนะต่างๆที่ปรากฏในข้อความ

4. การเสริมข้อมูลเพิ่มเติมช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้การอ่านได้ เนื่องจากความรู้และประสบการณ์ของแต่ละคนต่างกัน ครูจึงควรให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เพื่อให้ผู้เรียนอ่านเรื่องนั้นด้วยความเข้าใจดียิ่งขึ้น

5. การอ่านเป็นกลุ่มคำช่วยให้การจับใจความดีขึ้น การอ่านเพื่อความเข้าใจไม่ควรเป็นการอ่านแบบคำต่อคำหรือรู้ความหมายทุกคำ แต่ควรอ่านเป็นกลุ่มคำเพื่อจับใจความได้ดีขึ้น ครูอาจช่วยเหลือในตอนแรก โดยการแบ่งคำเป็นกลุ่มๆให้อ่าน ฝึกให้ผู้เรียนแบ่งคำเป็นกลุ่มเองจากกลุ่มคำสั้นๆ แล้วขยายให้ยาวขึ้นหรืออาจใช้เนื้อเพลง หรือบทละครสั้นๆช่วยในการฝึกอ่าน

6. สื่อการสอนช่วยเพิ่มความเข้าใจในการอ่านแก่ผู้เรียน การใช้รูปภาพ ของจริง เครื่องมือต่างๆ สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านดีขึ้น และสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนที่ดี

7. บรรยากาศในการเรียนการสอนควรเป็นไปอย่างสบายไม่เคร่งเครียด การให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมเป็นกลุ่มและทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่านกันเอง โดยมีครูคอยช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนต้องการจะทำให้บรรยากาศในการเรียนไม่เคร่งเครียด และเกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้น

ทรงพร อิศโรฤกษ์กุล (2528 : 10 - 14) กล่าวถึงหลักพื้นฐานในการสอนอ่านที่ควรคำนึง ดังต่อไปนี้

1. ควรเป็นการอ่านในระดับข้อความ ครูผู้สอนไม่ควรสอนให้นักเรียนศึกษาเฉพาะส่วนย่อยๆของภาษาในบทอ่านและมองว่าคำ วลี ประโยค ในบทอ่านต่างเป็นอิสระต่อกันจนเข้าใจผิดคิดว่าการจะเข้าใจบทอ่านนั้นๆ จะต้องศึกษาหน่วยย่อยๆเหล่านั้นอย่างละเอียด แต่การสอน

ให้ผู้เรียนอ่านและ เข้าใจความหมาย เป็นย่อหน้า (paragraphs)

2. ควรเน้นความเข้าใจโดยสรุปก่อนความเข้าใจในรายละเอียด การสอนอ่านควรเน้นให้ผู้เรียน อ่านเพื่อได้ความเข้าใจทั้งหมดของ เรื่องที่อ่านเสียก่อน หลังจากนั้นจึงค่อยลงไปในรายละเอียดของเนื้อหา แบบฝึกหัดที่ให้ทำก็เช่นเดียวกัน ควรให้ผู้เรียนได้ใช้ความเข้าใจกว้างๆ เช่น จุดมุ่งหมายของบทอ่านเสียก่อนจึงค่อยถามความเข้าใจเกี่ยวกับศัพท์ สำนวน หรือเนื้อหาในรายละเอียด

3. ควรใช้บทอ่านที่พบในชีวิตจริง (authentic text) คำราชาศัพท์สอนภาษาอังกฤษโดยทั่วไปมักเลือกใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายแล้ว (simplified) การทำเช่นนี้กลับมีข้อเสีย คือในชีวิตจริงคนเรามักพูดหรือเขียนข้อความหมายเต็ม อ้างถึงสิ่งที่กล่าวมาแล้ว หรือมักมีการใช้เครื่องหมายบ่งบอก (indicators / markers) ต่างๆ การนำข้อเขียนมาทำให้ง่ายกลับทำให้ข้อความนี้ยากแก่การเข้าใจเพราะผู้เรียนขาดเครื่องหมายในการเดาความหมาย

4. ควรใช้ทักษะสัมพันธ์ (integrated skills) ครูผู้สอนไม่ควรสอนทักษะการอ่านโดยแยกออกจากทักษะอื่นๆโดยสิ้นเชิง เพราะในชีวิตจริงเมื่อเราได้ฟัง หรืออ่านอะไรแล้วเรามักจะนำไปเล่าต่อหรือเขียนให้คนอื่นอ่าน ดังนั้นกิจกรรมการอ่านควรนำทักษะอื่นมาเสริมการฝึกทักษะการอ่านด้วย เช่น อ่านประกาศสมัครงาน แล้วเขียนจดหมายไปบอกเพื่อน

5. ควรอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย ครูผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนรู้จุดมุ่งหมายก่อนเริ่มการอ่านทุกครั้ง เพราะจะเป็นเครื่องกำหนดประเภทของการอ่านและทักษะในการอ่านแบบต่างๆ

6. ควรเน้นที่กระบวนการค้นคว้าหาคำตอบ การอ่านเป็นกิจกรรมที่ต้องเป็นไปด้วยการเคลื่อนไหว เพราะตลอดเวลาที่ผู้อ่านจะต้องเดาความหมาย (guessing) ทำนาย (predicting) ตรวจสอบ (checking) และถามคำถามตัวเอง ดังนั้นในการอ่านควรมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาและฝึกฝนความสามารถในทักษะ เหล่านี้ อย่าง เป็นระบบมากกว่าที่จะ เน้นที่คำตอบ

7. ผู้เรียนควรอ่านด้วยตนเอง หลังจากที่สอนคำศัพท์บางคำที่คาดว่าจะ มีปัญหาและให้หลักการในการอ่านแล้ว ควรปล่อยให้ผู้เรียนอ่านด้วยตนเอง เพื่อเขาจะได้ฝึกช่วยตนเอง เมื่อพบคำศัพท์ใหม่จะได้รู้จัก คำศัพท์นั้นจากคำข้างเคียงหรือจากรากศัพท์

8. ส่งเสริมการอ่านนอกเวลาเรียน ทักษะการอ่านจำเป็นต้องมีการฝึกฝนอยู่เสมอจนเกิดความชำนาญ การอ่านในห้องเรียนจึงไม่พอ ครูจึงต้องมีส่วนช่วยส่งเสริมผู้เรียนให้สนใจในการอ่านหนังสือนอกห้องเรียน

การอภิปราย

นักการศึกษาบางคนเชื่อว่าการศึกษาที่มีโอกาสได้ฟังการอภิปรายแสดงความคิดเห็นของบุคคลต่างๆ จะช่วยเสริมความรู้ที่ได้มาจากการอ่านให้แตกฉานมากขึ้น เพราะความรู้ที่ได้จากการอภิปรายนั้น เป็นความรู้ใหม่ที่พัฒนาขึ้นมาจากการเสนอความคิดเห็น และการฟัง ซึ่งกันและกัน ของสมาชิกแต่ละคน (G. S. Pinnell 1984 : 23) นอกจากการอภิปรายจะช่วยให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่ได้อ่านมาดีขึ้นไปแล้ว การอภิปรายยังช่วยส่งเสริมความจำในระยะยาวอีกด้วย เพราะการที่ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งออกไป จะช่วยให้จำง่ายต่อการระลึกได้เกี่ยวกับเรื่องนั้นนานภายหลัง (Donna E. Alvermann et al 1984 : 10) ฉะนั้นจึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่ครูควรจะนำการอภิปรายไปใช้ควบคู่กับเทคนิคการสอน หรือกิจกรรมแบบอื่นๆ (ทองทิพย์ วรรณพัฒน์ 2522 : 94)

สิริวรรณ ศรีพหล และ พันทิพา อุทัยสุข (2532 : 91 - 93) ได้เสนอแนะคุณค่าของการสอนแบบอภิปรายไว้ 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้

1.1 ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ของตนในระหว่างที่เข้าร่วมการอภิปราย คือ ได้แสดงความคิดเห็นโต้แย้งหรือสนับสนุน เมื่อมีความรู้ในเรื่องนั้นๆ

1.2 ผู้เรียนสามารถรวบรวมและจัดลำดับความรู้ของตนเองก่อนจะอภิปราย

2. ด้านเจตคติ

2.2 ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและยอมรับมติของกลุ่ม ซึ่งจะเป็นการรับเอาค่านิยมทางด้านประชาธิปไตยไปด้วย

2.3 ผู้อภิปรายแต่ละคนยอมแสดงเจตคติและค่านิยมต่างๆกันออกไป ทำให้เกิดการยอมรับ หรือคล้อยตาม ถ้าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

3. ด้านทักษะการเรียนรู้

3.1 ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนการใช้ความคิดเชิงเหตุผล เปรียบเทียบและแยกแยะอย่างมีลำดับ

3.2 ผู้เรียนมีโอกาสทำงานร่วมกับคนอื่นๆ การทำงานในลักษณะนี้จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจทักษะการทำงานร่วมกับกลุ่ม

3.3 การเข้าร่วมการอภิปรายจะส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการพูดอย่างถูกต้อง มีเหตุผล และพูดตรงประเด็น

3.4 ผู้เรียนจะได้มีการฝึกมารยาทในการฟัง

ในการเรียนการสอนด้วยการอภิปรายนั้นผู้สอนอาจเลือกรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งของการอภิปรายได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหลายประการ เช่น วัตถุประสงค์ เนื้อหา ระยะเวลา ผู้เรียน ภาวเจตนา เกียรติประวัติ (2525 : 120) ได้เสนอรูปแบบของการอภิปรายซึ่งมี การผสมผสานกิจกรรมของผู้ฟัง เข้ากับกระบวนการอภิปรายได้เป็น 5 รูปแบบคือ

1. การอภิปรายหมู่ (panel) ประกอบด้วยสมาชิกตั้งแต่ 4 - 5 คน สันทนาการตามหัวข้อที่กำหนดให้ต่อหน้าผู้ฟัง เปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถามได้ในตอนท้าย
2. การอภิปรายหมู่และซักถาม (forum) คือการอภิปรายหมู่ (panel) ซึ่งผู้ฟังสามารถซักถามได้ตลอดเวลาของการอภิปราย
3. การบรรยายหมู่ (symposium) เป็นการบรรยายเกี่ยวกับปัญหาใดปัญหาหนึ่งของผู้รู้ตั้งแต่ 2-5 คน ผู้บรรยายต่างคนต่างพูดและเปิดโอกาสให้มีการซักถามในตอนท้าย
4. การโต้วาที (debate) เป็นการอภิปรายที่อาศัยไหวพริบ ปฏิภาณของสมาชิก บางครั้งไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและความเป็นจริง แบ่งผู้อภิปรายออกเป็น 2 ฝ่าย คือฝ่ายค้าน และฝ่ายเสนอ โดยผลัดกันพูดสลับกันในแต่ละฝ่าย

5. การประชุมถกเถียง (buzz session) คือการแบ่งสมาชิกในกลุ่ม านผู้ออกเป็นกลุ่มย่อยประมาณ 6 คนให้ทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นเพื่อให้เกิดคำถามสำหรับผู้อภิปรายในกลุ่มใหญ่

สิริวรรณ ศรีพหล และ พันทิพา อุทัยสุข (2532 : 93 - 96) ได้เสนอรูปแบบ การอภิปรายโดยยึดจำนวนผู้เรียนเป็นหลัก ดังนี้คือ

1. การอภิปรายแบบกลุ่มใหญ่ ซึ่งอาจจัดแยกออกเป็นรูปแบบต่างๆกันดังนี้
 - 1.1 การอภิปรายเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน
 - 2.2 การอภิปรายแบบซักถามทั้งชั้น
 - 3.3 การอภิปรายซักถามท้ายชั่วโมงเพื่อการสรุปความเข้าใจ
2. การอภิปรายแบบกลุ่มย่อย เป็นการอภิปรายที่แบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มๆละ ประมาณ 5-6 คน ซึ่งสามารถแยกออกได้เป็นหลายรูปแบบด้วยกันคือ
 - 2.1 การอภิปรายแบบระดมความคิด ผู้เรียนในแต่ละกลุ่มจะอภิปราย

หรือแก้ปัญหาตามหัวข้อที่กำหนดให้

2.2 การอภิปรายหมู่ ประกอบด้วยกลุ่มผู้อภิปรายและกลุ่มผู้ฟัง เมื่อจบการอภิปรายแล้วจะ เปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ฟัง ชักถาม

2.3 การอภิปรายแบบซิมโบลีเซียม ผู้อภิปรายมีโอกาสเตรียมหัวข้อ หรือเรื่องที่ได้รับมอบหมายล่วงหน้ามาก่อนเพื่อ เสนอในที่ประชุม

2.4 การอภิปรายแบบซุบซีปรีกษา ผู้สอนกับผู้เรียนกำหนดหัวข้อ การอภิปราย แล้วแบ่งกลุ่มโดยผู้เรียนจับกลุ่มกับผู้ที่นั่งอยู่ใกล้กัน แต่ละกลุ่มจะปรึกษากันภายใน กลุ่มแล้ว เสนอข้อสรุปในที่ประชุม

2.5 การอภิปรายแบบไต้ว่าที ประกอบด้วยกลุ่มผู้อภิปรายและกลุ่ม ผู้ฟัง กลุ่มอภิปรายแบ่ง เป็น ฝ่ายเสนอและฝ่ายค้าน แต่ละฝ่ายจะผลัดกัน เสนอความคิดเห็น

แม้ว่าการอภิปรายจะสามารถจัดได้หลายรูปแบบดังกล่าวมาแล้ว แต่ก็สามารถนำมาใช้ ได้ดีกับการสอนทักษะอ่าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการจัดลำดับขั้นตอนการสอนว่าจะนำมาใช้ในขั้นตอนใดและ รูปแบบใด

เอ มอร์ริส และ เอ็น สจิวต ดอร์ (A. Morris and N. Stewart-Dore 1984 : 171) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสอนอ่านโดยใช้การอภิปรายว่ามี 4 ขั้นตอนคือ

1. ขั้นเตรียมความพร้อม (preparation stage) ครูผู้สอนควรเตรียม ความพร้อมให้แก่ผู้เรียนดังต่อไปนี้

1.1 ทบทวนทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็น

1.2 สอนคำศัพท์ใหม่

1.3 แจงจุดประสงค์ของการอ่าน

2. ขั้นการอ่าน (silent reading stage) ผู้เรียนลงมืออ่านด้วยตนเอง

3. ขั้นการอภิปราย (discussion stage) ครูเป็นผู้นำการอภิปราย หรือ แบ่งกลุ่มอภิปราย

4. ขั้นทำกิจกรรมต่อเนื่อง (extension stage) เป็นการฝึกทักษะที่นอก เหนือจากบทเรียน โดยใช้กิจกรรมเสริมต่างๆ

แอนโธนี วี. แมนโซ และ อัลลา พรซ์ คาเซล (Anthony V. Manzo and Ula Price Casale 1985 : 732 - 734) ได้เสนอรูปแบบการสอนอ่านโดยใช้การ อภิปราย ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูนำเข้าสู่เรื่องที่จะอ่าน สอนโครงสร้างไวยากรณ์
2. ขั้นการอ่าน นักเรียนอ่านเรื่องเองในใจ โดยขณะอ่านเมื่อพบคำศัพท์ข้อความหรือรายละเอียดที่ไม่เข้าใจ นักเรียนต้องขีดเส้นใต้หรือจดไว้
3. ขั้นอภิปราย ครูอภิปรายกับนักเรียนทั้งชั้นเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านโดยเริ่มต้นด้วยความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนไม่เข้าใจ ข้อความหรือรายละเอียดที่เป็นปัญหา จากนั้นครูจะตั้งคำถามเพื่อการอภิปรายซึ่งตัวบทอ่านไม่ได้ให้คำตอบไว้

จึงกล่าวได้ว่า การนำการอภิปรายมาใช้ในการสอนอ่าน เป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจในสิ่งที่อ่านดียิ่งขึ้น เพราะผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และซักถามข้อสงสัยในสิ่งที่อ่านซึ่งเป็นการแสดงออกที่ทำให้ครูผู้สอนสามารถประเมินได้ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจในสิ่งที่อ่านมากน้อยเพียงใด และควรจะช่วยเหลือหรือแก้ไขอย่างไร

แผนผังสรุปโยงเรื่อง

เอ มอร์ริส และ เอ็น สจิวต ดอร์ (A. Morris and N. Stewart-Dore 1984 : 48) ได้แนะนำว่า ผู้อ่านที่มีความสามารถจะต้องสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ต่างๆ ในข้อความที่อ่าน สรุปโยงความสัมพันธ์ จัดรวบรวมรายละเอียดต่างๆ เข้าเป็นกลุ่มตามหัวข้อหรือประเภทและแยกแยะข้อความที่ไม่เกี่ยวข้องได้ โดยจะต้องอ่านอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอน กล่าวคือจะต้องศึกษาโครงสร้างของบทอ่าน หาใจความสำคัญ และลำดับความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง ซึ่ง ดอนนา อี อัลเวอร์แมน (Donna E. Alvermann 1986 : 210 - 211) ได้เสนอแนะว่า แผนผังสรุปโยงเรื่อง จะช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์และสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ เพราะแผนผังสรุปโยงเรื่อง จะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างใจความสำคัญกับใจความย่อยๆ ในบทอ่านไว้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน

ดังนั้นวิธีการหนึ่งซึ่งสามารถช่วยให้นักเรียนเป็นผู้อ่านที่มีความสามารถได้ก็คือ การทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนผังสรุปโยงเรื่องไว้หลายทัศนะ ดังนี้

เอ มอร์ริส และ เอ็น สจิวต ดอร์ (A. Morris and N. Stewart-Dore 1984 : 55) ได้กล่าวถึงแผนผังสรุปโยงเรื่องไว้หลายประการคือ

1. แผนผังสรุปโยงเรื่องเป็นการจัดเรียงคำสำคัญ (key words) ซึ่ง

แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของ เหตุการณ์และแนวคิดในบทอ่าน ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการทบทวนผังสรุปโยงเรื่องก็เพื่อแสดง ความสัมพันธ์ของ เหตุการณ์ และแนวคิดในเรื่องที่อ่าน

2. แพนผังสรุปโยงเรื่องสามารถทำให้เสนอบทเรียน สรุปบทเรียน หรือ ทบทวนบทเรียนก็ได้

3. การสร้างแพนผังสรุปโยงเรื่อง ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการจัดระบบความคิดต่างๆในเรื่อง และ เห็นความสัมพันธ์ของความคิดเหล่านั้น โดยจะนำแนวความคิดต่างๆมาจำแนก แล้วจัดเข้าเป็นกลุ่มตามหัวข้อ

4. แพนผังสรุปโยงเรื่องสอนให้ผู้เรียนได้คิดอย่างมีระบบ

5. แพนผังสรุปโยงเรื่องช่วยทำให้การเรียนการสอนของครูและนักเรียนเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมาย

ดี ดับเบิลยู มัวร์ และ เจ อี ริเดนซ์ (D.W. Moore and J.E. Readence 1984 : 11 - 17) ได้ทำการศึกษางานวิจัยต่างๆ ที่ศึกษาเกี่ยวกับแพนผังสรุปโยงเรื่อง และได้เสนอข้อสรุปดังต่อไปนี้

1. แพนผังสรุปโยงเรื่องมีส่วนช่วยในการเรียนรู้คำศัพท์ของผู้เรียน

2. วุฒิภาวะของผู้เรียนมีผลต่อประสิทธิภาพการใช้แพนผังสรุปโยงเรื่อง แพนผังสรุปโยงเรื่องจะให้ประโยชน์ต่อผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาได้ดีที่สุด ส่วนในระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษาจะให้ผลรองลงมา

3. การใช้แพนผังสรุปโยงเรื่องหลังการอ่านให้ผลต่อผู้เรียนดีกว่าการใช้ก่อนการอ่าน เพราะผู้เรียนจะเกิดการตื่นตัว และใช้ความคิดเพื่อสรุปเนื้อความแล้วแสดงเป็นแพนผัง

4. ครูผู้สอนที่ใช้แพนผังสรุปโยงเรื่องกับการสอนอ่าน จะมีการเตรียมตัวและความมั่นใจในบทเรียนมากกว่าปกติ

เจมส์ เอฟ บอแมน และ เพค ควิกเลย์ บัลลาร์ด (James F. Bauman and Peg Quigley Ballard 1987 : 610) ได้ทำวิจัยสังเกตเกี่ยวกับการใช้แพนผังสรุปโยงเรื่องกับเรื่องสั้นที่มีลักษณะการเขียนแบบเล่าเรื่อง ดังต่อไปนี้

1. แพนผังสรุปโยงเรื่องสามารถแสดงให้เห็นส่วนสำคัญที่เกิดขึ้นในเรื่อง

2. แพนผังสรุปโยงเรื่องไม่สามารถใช้ได้ดีกับเนื้อเรื่องทุกเรื่อง เพราะเนื้อเรื่องบางเรื่องซับซ้อนและมีปัญหาต่างๆมากมาย

3. แพนผังสรุปโยงเรื่องไม่สามารถช่วย หรือช่วยได้น้อยมากที่จะให้ผู้อ่านเห็น

ภาพพจน์ การเปลี่ยนแปลงภายในของตัวละคร และการใช้รูปแบบภาษาต่างๆ เช่น เย้ยหยัน ประชด หรือ ล้อเลียน เป็นต้น

จากความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของนักการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านดังกล่าวมาแล้ว สามารถกล่าวได้ว่าแผนผังสรุปโยงเรื่องสามารถช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในสิ่งที่อ่านดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม การทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่านก็ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในด้านต่างๆด้วย เช่น วุฒิภาวะของผู้เรียน ในครั้งแรกของการสอนควรถ้าให้ผู้เรียนดูแผนผังสรุปโยงเรื่องที่ทำเสร็จแล้ว หลังจากที่ได้อ่านเรื่องนั้นจบ ผู้เรียนยังไม่ต้องลงมือทำแผนผังเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจวิธีการและองค์ประกอบของการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องก่อน แผนผังสรุปโยงเรื่องจึงควรนำมาใช้เป็นกิจกรรมหลังการอ่านเพื่อระลึกความทรงจำในสิ่งที่อ่าน เช่น นำเรื่องที่อ่านมาพูด หรือเขียนอีกครั้งเมื่อดูแผนผังแล้ว (Zephaniah T. Davis and Michael D. McPherson 1989 : 232) และเมื่อผู้เรียนได้คุ้นเคยกับแผนผังสรุปโยงเรื่องมากขึ้นแล้ว จึงให้เริ่มทำแผนผังเอง การให้ผู้เรียนทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่านเองในครั้งแรกๆ ผู้เรียนจะมีความรู้สึกไม่มั่นใจ แต่ความรู้สึกเช่นนี้จะหมดไปถ้าให้ผู้เรียนทำกิจกรรมนี้เป็นกลุ่ม เพราะผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน การมีปฏิสัมพันธ์กันเกี่ยวกับแผนผังทำที่ผู้เรียนเข้าใจและใช้กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล อันจะทำให้ความเข้าใจในสิ่งที่อ่านดีขึ้น (Jane L. Davison 1982 : 53 - 56) หลังจากที่ผู้เรียนเข้าใจวิธีการหรือทำแผนผังสรุปโยงเรื่องได้เองแล้ว ครูผู้สอนก็สามารถนำแผนผังสรุปโยงเรื่องนำมาใช้เป็นกิจกรรมก่อนการอ่านได้

โจน อี ไฮม์ลิช และ ซูซาน ดี พิตเทลแมน (Joan E. Heimlich and Susan D. Pittelman 1986 : 5) ได้เสนอแนะว่าแผนผังสรุปโยงเรื่องสามารถนำมาใช้กับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ได้ 3 ลักษณะ คือ

1. สอนคำศัพท์
2. กิจกรรมก่อนและหลังการอ่าน
3. ฝึกทักษะในการอ่าน

1. การสอนคำศัพท์ด้วยแผนผังสรุปโยงเรื่อง

เดล ดี จอห์นสัน และ พี เดวิด เพียร์สัน (Dale D. Johnson and P. David Pearson, quoted in Joan E. Heimlich and Susan D. Pittelman

1986 : 6) ได้เสนอหลักงานการสอนคำศัพท์โดยวิธีแผนผังไว้ดังนี้

1. เลือกคำศัพท์ หรือหัวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะเรียนมา 1 คำ หรือ 1 หัวเรื่อง
2. เขียนคำศัพท์ หรือหัวเรื่องนั้นลงบนกระดานชอล์ก
3. กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดหาคำศัพท์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่องให้ได้มากที่สุด แล้วจัดกลุ่มคำศัพท์นั้น เป็นหัวข้อย่อยๆ (categories)
4. ผู้เรียนแต่ละคนเสนอรายการคำศัพท์ที่คิดว่า อภิปราย แล้วจัดคำศัพท์เข้าเป็นกลุ่มหัวข้อ ประกอบกันจนเป็นแผนผังคำศัพท์ของชั้นเรียน
5. ผู้เรียนได้มีการฝึกการจำแนกคำศัพท์โดยวิธีหัวข้อย่อยต่างๆในแผนผัง
6. การอภิปรายแผนผังเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในการเรียน เพราะมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่พร้อมความหมายจากคำศัพท์ที่เคยเรียนรู้มาแล้ว และมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคำศัพท์ในแผนผัง

ตัวอย่างการนำไปใช้

ต่อไปนี้ เป็นกระบวนการสอนคำศัพท์โดยวิธีแผนผังสรุปโยงเรื่องกับนักเรียนระดับ 6 จำนวน 12 คน ในชั้นเรียนวิชาซ่อมเสริมการอ่าน นักเรียนทั้ง 12 คน มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับต่ำ พวกเขาได้รับมอบหมายให้อ่านเรื่องเกี่ยวกับงูกะปะ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านคำศัพท์และความเข้าใจในการอ่าน

จุดประสงค์

1. เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับงูกะปะ
2. เพื่อเชื่อมโยงคำศัพท์ที่รู้แล้วกับหัวเรื่อง Rattlesnakes
3. เพื่อเชื่อมโยงคำศัพท์ใหม่เข้ากับความรู้เดิมและคำศัพท์ที่รู้มาก่อนแล้ว
4. เพื่อสรุปรวบรวมเนื้อความเป็นหัวข้อสำคัญ

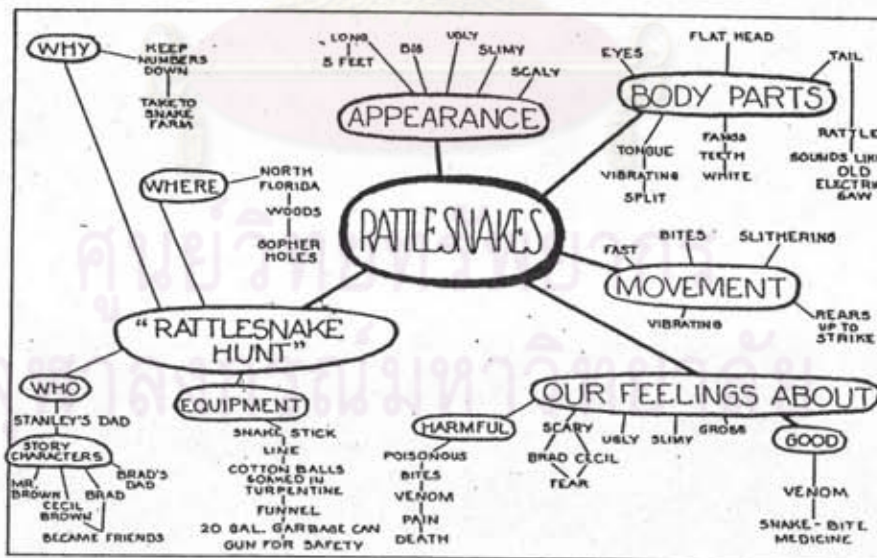
กระบวนการเรียนการสอน

1. ครูเขียนคำว่า Rattlesnakes บนกระดานชอล์ก แล้วล้อมรอบด้วยวงกลม
2. ครูให้นักเรียนคิดคำศัพท์หรือแนวความคิดที่เกี่ยวกับ Rattlesnake
3. แสดงรายการคำศัพท์ที่นักเรียนเสนอมาบนกระดาน
4. อภิปรายคำศัพท์ในรายการ แล้วจึงนำคำศัพท์ที่ทุกคนเห็นชอบจัดเป็นกลุ่มตามความเกี่ยวเนื่องกัน นำคำศัพท์แต่ละกลุ่มไปเขียนเป็นแผนผังหลังจากที่มีการอภิปรายข้อหัวข้อของคำศัพท์แต่ละกลุ่มแล้ว

5. เขียนคำถามหรือข้อสงสัยที่เกิดขึ้นจากการอภิปรายไว้บนกระดาน เช่น
 Why would people hunt rattlesnakes? How do people hunt rattlesnakes?

6. ให้นักเรียนลงมืออ่านเนื้อเรื่องและหาคำตอบของคำถามในข้อ 5
7. อภิปรายคำตอบที่ได้จากการอ่าน และเพิ่มเติมข้อมูลใหม่ที่ได้จากการอ่าน
8. ให้นักเรียนลอกแผนผังสรุปโยงเรื่องจากกระดานลงสมุด แผนผังที่ได้ดัง

ภาพที่ 1

ภาพที่ 1 Group map for Rattlesnakes

2. การราชั้แผนผังสรุปโยง เรื่องก่อน-หลังการอ่าน

จอห์น ดี แมคเนิล (John D. Mcneil 1984 : 65) ได้เสนอว่าแผนผังสรุปโยง เรื่องนอกจากจะ เหมาะสำหรับการสอนคำศัพท์แล้ว ยังสามารถนำมาใช้กับการสอนอ่านได้ โดยแผนผังสรุปโยง เรื่องจะให้ความรู้ หรือข้อมูลพื้นฐานในเรื่องก่อนการอ่าน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียน ได้เชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับโครงสร้างความรู้เดิม การราชั้แผนผังก่อนการอ่านนั้นก็เพื่อประโยชน์ที่สำคัญ 3 ประการคือ

1. เสนอคำศัพท์ที่สำคัญในเรื่องที่จะอ่าน
2. ประเมินความรู้เดิมของผู้เรียนเกี่ยวกับหัวเรื่องที่จะอ่าน เป็นการเตรียม เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านดีขึ้น
3. กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

านการสอนนั้นจะมีการสร้างแผนผังของ เรื่องก่อนการอ่านเพื่อกระตุ้นความรู้เดิมและ เรียนรู้คำศัพท์ านขณะอ่านผู้เรียนจะมีการเปลี่ยนแปลงแผนผังของตนตามเนื้อเรื่องทีอ่าน านช่วง หลังการอ่านจะมีการอภิปรายเพื่อความเข้าใจที่ชัดเจน และ เป็นการผสมผสานความรู้ใหม่

สำหรับการราชั้แผนผังสรุปโยง เรื่องหลังการอ่านนั้น ผู้เรียนจะสร้างแผนผังเองหลังจากที่ได้อ่านเนื้อเรื่อง แล้วมีการอภิปรายแผนผังที่ผู้เรียนทำ เพื่อตรวจสอบใจความสำคัญานเรื่อง ทีอ่าน การสร้างแผนผังสรุปโยง เรื่องหลังการอ่านจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีการระลึกความจำานเรื่อง ทีอ่าน สรุปรวบรวม และ เสนอข้อมูลทีอ่านออกมาเป็นแผนผัง

ตัวอย่างการนำไปราชั้

ตัวอย่างนี้แสดงการราชั้แผนผังสรุปโยง เรื่อง เป็นกิจกรรมหลังการอ่านกับนักเรียนระดับ 1 จำนวน 6 คน นักเรียนได้อ่านเรื่อง Kate and the Zoo แล้วทำแผนผังสรุปโยงเรื่องเพื่อ เสริมการเรียนรู้คำศัพท์และทักษะความเข้าใจ

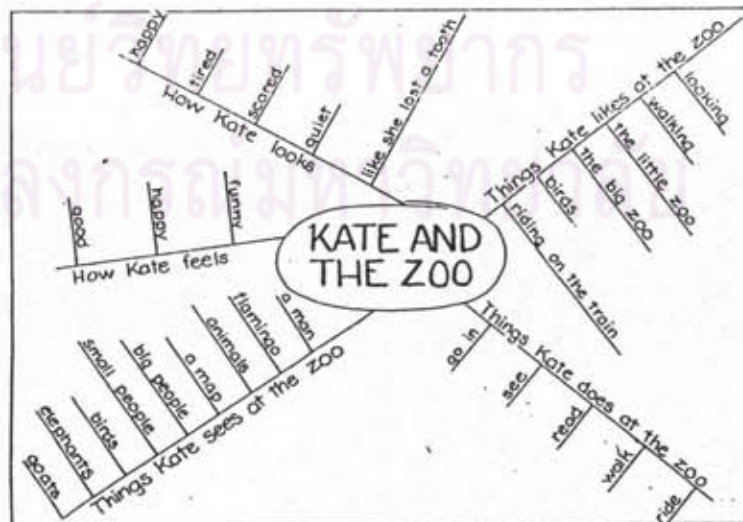
จุดประสงค์

1. เพื่อเสริมการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่จากเรื่องทีอ่าน
2. เพื่อฝึกความสามารถในการจำและลำดับเหตุการณ์ของ เนื้อเรื่องทีอ่าน

3. เพื่อฝึกทักษะการตีความหมายจากรูปภาพและข้อความที่อ่าน

กระบวนการเรียนการสอน

1. ครูแจ้งให้นักเรียนทราบว่าในคาบนี้พวกเขาจะต้องอ่านเรื่องเกี่ยวกับเด็กหญิงคนหนึ่งซึ่งได้ไปเที่ยวที่สวนสัตว์ แล้วครูสอนคำศัพท์ใหม่ที่สำคัญ
2. ให้นักเรียนลงมืออ่านเนื้อเรื่อง
3. ครูอธิบายแก่นักเรียนว่าพวกเขากำลังจะทำแผนผังสรุปย่อเรื่องซึ่งแผนผังนี้จะแสดงใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน
4. ครูเขียนชื่อเรื่อง "Kate and the Zoo" บนกระดานแล้ววงกลมล้อมรอบ
5. ครูเขียนหัวข้อสำคัญในเรื่องซึ่งสรุปได้จากข้อความและรูปภาพในเรื่องที่อ่าน เช่น "Things Kate does at the Zoo." "Things Kate sees at the Zoo."
6. ครูให้นักเรียนบอกสิ่งที่นักเรียนจำได้จากเรื่องที่อ่าน แล้วให้ตัดสินใจว่าควรจะมาเขียนไว้ภายใต้หัวข้อใด จนได้ข้อมูลครบทุกหัวข้อ
7. ให้นักเรียนอ่านเรื่องอีกครั้งหนึ่งเพื่อหารายละเอียดที่ยังไม่มีในแผนผังแล้วนำมาเขียนเพิ่มลงในแผนผัง
8. ครูให้นักเรียนลอกแผนผังลงไปในสมุด แล้วให้นักเรียนเขียนแผนผังของตนเองไปเล่าเรื่องอีกครั้งหนึ่งให้พ่อแม่ฟังที่บ้าน แผนผังสรุปย่อเรื่องที่ได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 Classroom map for Kate and the Zoo

3. การใช้แผนผังสรุปโยง เรื่องฝึกทักษะในการอ่าน

เอ็ม บัคเคลย์ ฮานท์ (M. Buckley Hanf 1971 : 225 - 230) ได้เสนอ ขั้นตอนการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องไว้ดังนี้

1. สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน (main idea) โดยเขียนใจความสำคัญ หรือชื่อเรื่อง (title) ไว้ภายในวงกลม หรือสี่เหลี่ยม หรืออาจจะเป็นรูปทรงอะไรก็ได้
2. สรุปหรือหาหัวข้อย่อย (second categories) ที่เนื้อเรื่องกล่าวถึง ผู้อ่านจะต้องจำแนกประเภทหรือจัดกลุ่มหัวข้อแนวความคิด ถ้าเนื้อความไม่ได้กำหนดไว้ชัดเจน ผู้อ่านจะต้องสรุปประเด็นและกำหนดเป็นหัวข้อเอง แล้วโยงหัวข้อต่างๆ เข้ากับใจความสำคัญหรือชื่อเรื่อง หลังจากที่ได้เขียนวงกลมหรือสี่เหลี่ยมล้อมรอบแล้ว
3. ทารายละเอียดสนับสนุน (supporting details) ผู้เขียนจะต้องอ่านอย่างละเอียดเพื่อเก็บรายละเอียดที่จะทำให้แผนผังสมบูรณ์ แล้วโยงรายละเอียดที่สนับสนุนเข้ากับหัวข้อย่อย

ตัวอย่างการนำไปใช้

ตัวอย่างนี้เป็นการนำแผนผังสรุปโยงเรื่องไปใช้ในการฝึกทักษะการอ่าน กับนักเรียน ระดับ 5 จำนวน 22 คน เพื่อเตรียมตัวสอบบทเรียนเรื่องระบบย่อยอาหาร การทำแผนผังสรุปโยงเรื่องจึงเป็นเทคนิคหนึ่งในการทบทวนบทเรียนก่อนการสอบ

จุดประสงค์

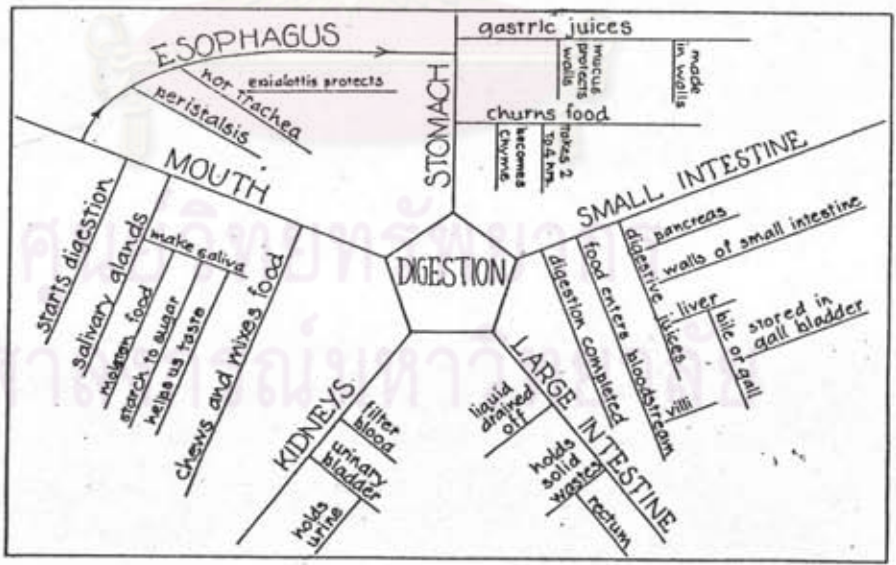
1. เพื่อให้ นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญจากบทเรียน
2. เพื่อให้ นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของบทเรียนออกมาเป็นแผนผัง
3. เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ทางวิชาการเกี่ยวกับระบบการย่อยอาหาร

กระบวนการเรียนการสอน

1. ครูแจ้งให้นักเรียนทราบว่าครูจะทบทวนบทเรียนเรื่องกระบวนการย่อยอาหาร โดยใช้แผนผังสรุปโยงเรื่อง จากนั้นเขียนคำว่า "Digestion" บนกระดานแล้วอธิบายกระบวนการ

ทำแผนผังสรุปโยงเรื่อง

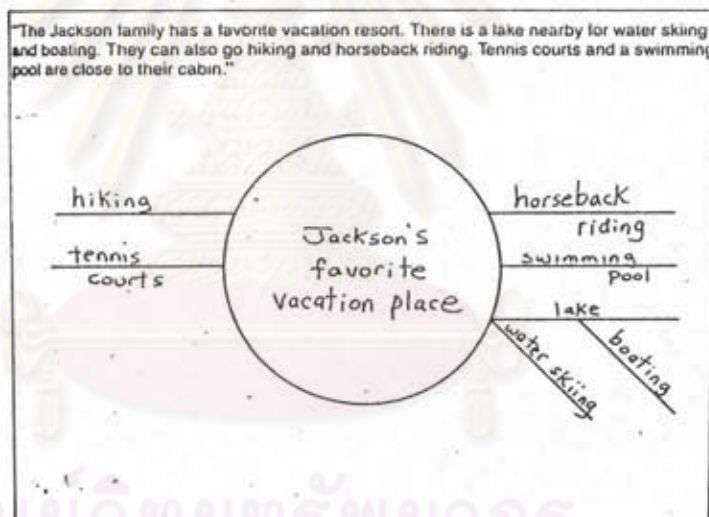
2. ให้นักเรียนเขียนคำว่า "Digestion" ลงในสมุดและลากเส้นเป็นรัศมีออกจากคำศัพท์นี้
3. ให้นักเรียนอ่านบทเรียนอย่างคร่าวๆ แล้วให้บอกหัวข้อสำคัญของบทเรียน
4. ให้นักเรียนเขียนหัวข้อสำคัญของบทเรียนลงบนเส้นรัศมีในแผนผังของตนเอง
5. ให้นักเรียนเปิดหนังสือ แล้วให้แต่ละคนเขียนรายละเอียดจากบทเรียนที่จำได้ในแต่ละหัวข้อสำคัญลงในแผนผังของตนเอง
6. ให้นักเรียนช่วยกันทำแผนผังสรุปโยงเรื่อง ของทั้งชั้นบนกระดานโดยใช้ข้อมูลจากแผนผังของแต่ละคนร่วมกันและอภิปราย
7. เมื่อแผนผังสรุปโยงเรื่อง ของชั้นเรียนเสร็จแล้ว ให้นักเรียนอ่านบทเรียนจากหนังสืออีกครั้งหนึ่ง เพื่อเพิ่มเติมรายละเอียดลงในแผนผังของแต่ละคน
8. ครูให้นักเรียนอภิปรายข้อมูลที่ได้มาเพิ่ม แล้วเขียนลงในแผนผังสรุปโยงเรื่อง "Digestion" ของชั้นเรียน และนักเรียนแต่ละคนแก้ไขแผนผังของตนเอง แผนผังของชั้นเรียนที่ได้ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 Classroom map for Digestion

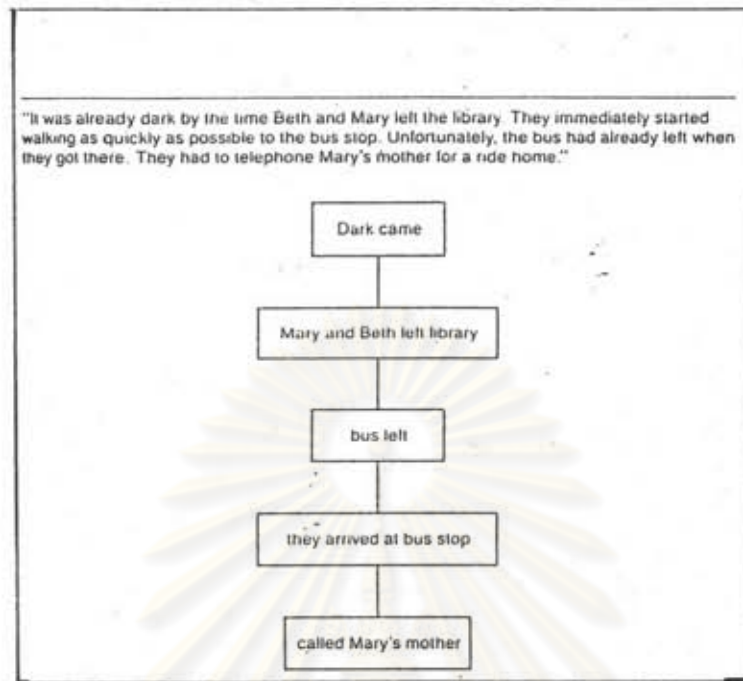
รูปแบบในการสร้างแผนผังสรุปโยงเรื่องนั้นขึ้นอยู่กับโครงสร้างหรือรูปแบบในการเขียน (top-level structure) ที่ประกอบเป็นบทอ่าน บทอ่านบางเรื่องอาจมีเนื้อความที่ซ้อน หรือไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหัวเรื่อง จึงทำให้การสร้างแผนผังเป็นไปโดยยากและมีรูปแบบต่างๆกัน นอกจากนี้การสร้างแผนผังสรุปโยงเรื่องในเรื่องเดียวกันอาจทำได้หลายรูปแบบ จะไม่ถือว่ารูปแบบใดถูกต้องที่สุด แต่สิ่งที่สำคัญคือ ความสัมพันธ์ของความหมายในแผนผังจะต้องสอดคล้องกับบทอ่าน แมเรียน บี ชมิคท์ (Marion B. Schmidt 1986 : 112 - 117) ได้จำแนกรูปแบบของแผนผังสรุปโยงเรื่องตามลักษณะ โครงสร้างของบทอ่านหรืออนุเลขที่พบเสมอๆ 5 แบบคือ

1. แผนผังรูปแมงมุม (spider map) เหมาะสำหรับบทอ่านที่แสดงใจความสำคัญ (main idea) และรายละเอียดสนับสนุน (supporting details) ไว้ชัดเจน ดังรูป

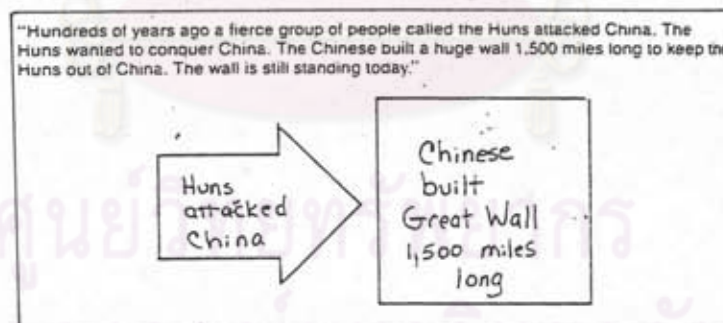
ภาพที่ 4 The spider map : main ideas and details

2. แผนผังรูปขั้นบันได (descending ladder or time ladder map) สำหรับบทอ่านที่แสดงลำดับเวลา ขบวนการหรือขั้นตอน ตลอดจนการบรรยายเรื่องราว

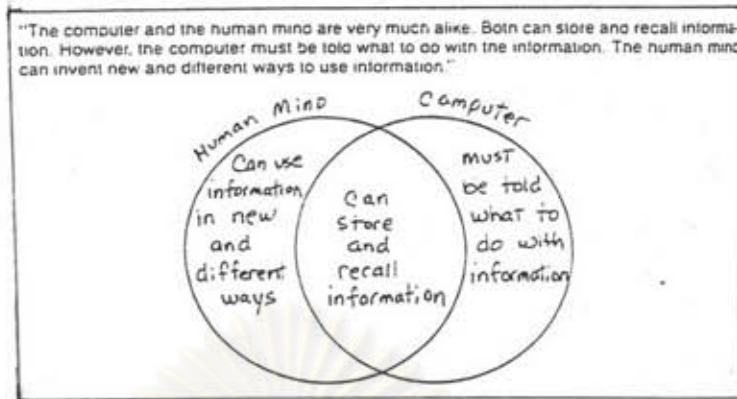
ภาพที่ 5 The time ladder map

3. แผนผังแสดงเหตุ-ผล (cause /effect map) สำหรับบทอ่านที่แสดงเหตุ-ผล

ภาพที่ 6 The cause/effect map

4. แผนผังแสดงการเปรียบเทียบหรือความตรงข้าม (comparison/contrast or contrast overlay map) สำหรับบทอ่านที่แสดงการเปรียบเทียบหรือความตรงข้าม

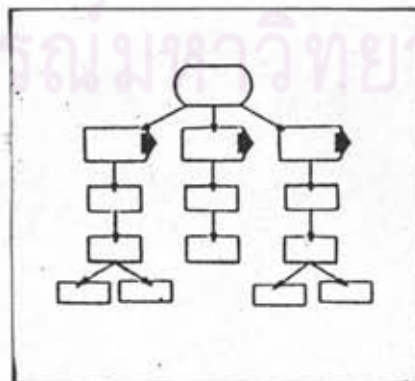

ภาพที่ 7 The contrast overlay map

5. แผนผังแบบผสมผสาน (combined maps) สำหรับบทอ่านที่มีเนื้อความซับซ้อนหรือผสมผสานงานเขียนแบบต่างๆไว้ในเรื่องเดียวกัน

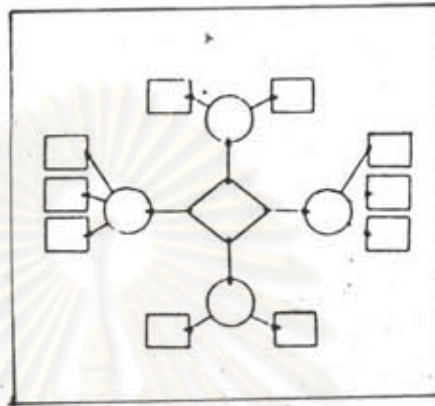
นอกจากนี้ ริชาร์ด สินาตรา โจเซฟีน สตาห์ล เกเมค และ แนนซี วิชชี มอร์แกน (Richard Sinatra, Josephine Stalh-Gemake, and Nancy Whyche Morgan 1986 : 4-12) ได้เสนอรูปแบบการสร้างแผนผังสรุปโยงเรื่องโดยยึดลักษณะของโครงสร้างการเขียน (written discourse) เป็นหลักในการสร้างแผนผังไว้ 4 ประเภทคือ

1. แผนผังบรรยายลำดับเหตุการณ์ (narrative sequential organization or sequential episodic map) โดยใช้ลูกศรเป็นเครื่องแสดงลำดับของเหตุการณ์ และเชื่อมโยงเหตุการณ์สนับสนุนในแต่ละกรอบเหตุการณ์

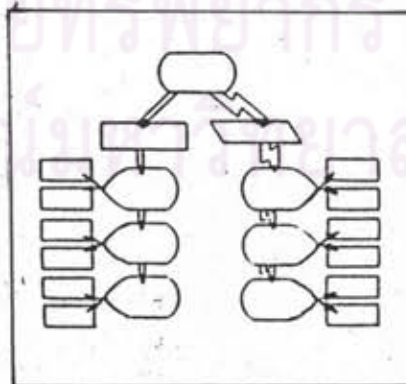
ภาพที่ 8 Sequential episodic map

2. แผนที่พรรณนารายละเอียด (thematic or descriptive map) เป็นแผนที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับ บุคคล สถานที่ หรือสิ่งต่างๆ โดยมีใจความสำคัญของเรื่องอยู่ตรงกลาง โยงความสัมพันธ์จากใจความสำคัญของเรื่องไปสู่หัวข้อสำคัญ (major features) ต่างๆด้วยเส้นตรง และโยงรายละเอียดปลีกย่อยเข้ากับหัวข้อสำคัญ

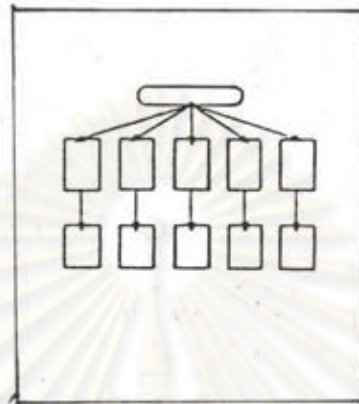
ภาพที่ 9 Thematic or descriptive map

3. แผนที่เปรียบเทียบความแตกต่าง (comparative and contrastive map) หัวข้อที่จะเปรียบเทียบจะอยู่ในกรอบบนสุด โดยมีลูกศรโยงลงมาสู่กรอบซึ่งแสดงความเหมือน (sameness) ทางซ้ายมือ และลูกศรหยักๆ สำหรับกรอบแสดงความแตกต่างทางขวามือ จะมีรายละเอียดปลีกย่อยของทั้งสองฝ่ายอยู่ในกรอบด้านข้าง

ภาพที่ 10 Comparative and contrastive map

4. แผนผังจำแนกประเภท (classification map) แผนผังจะแสดงความสัมพันธ์ของหัวข้อเรื่อง ตัวอย่าง และรายละเอียดสนับสนุน โดยหัวข้อเรื่องที่กล่าวถึง จะอยู่ในกรอบบนสุด ส่วนตัวอย่าง หรือหัวข้อที่จำแนก และรายละเอียดสนับสนุนจะอยู่ในกรอบใต้หัวข้อเรื่อง

ภาพที่ 11 Classification map

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอภิปราย จากการศึกษาของงานวิจัยทั้งในประเทศและในต่างประเทศ พบว่างานวิจัยการสอนอ่านภาษาอังกฤษที่ใช้การอภิปรายมีน้อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยในประเทศส่วนมากเป็นงานวิจัยที่ใช้การอภิปรายกับวิชาอื่นๆ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย เป็นต้น งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอภิปรายพอจะสรุปได้ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

ขวัญจิต วิทยุชีพ (2522 : 46 - 47) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการเรียนรู้จากการฟังรายการวิทยุ เพื่อการศึกษานอกระบบ แบบฟังแล้วอภิปรายกับฟังแล้วไม่อภิปรายของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 3 จำนวน 120 คน โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ฟังแล้วไม่อภิปราย กลุ่มที่ 2 ฟังแล้วอภิปรายเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มที่ 3 ฟังแล้วอภิปรายเป็นกลุ่มย่อย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามผลสัมฤทธิ์ในการฟัง ผลการวิจัยพบว่า การฟังรายการวิทยุแบบฟังแล้วอภิปรายเป็นกลุ่มใหญ่ให้ผลการเรียนรู้สูงกว่าแบบฟังแล้วอภิปรายกลุ่มย่อยอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการฟังแล้วอภิปรายกลุ่มย่อย กับการฟังแล้วไม่อภิปรายให้ผลการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ยุพิน จิรสุขานนท์ (2523 : 41) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่อง ภาคตัดกรวย โดยวิธีสอนแบบอภิปรายกับวิธีสอนแบบบอกให้รู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเบญจมราชาลัย จำนวน 84 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลองเรียนโดยวิธีสอนแบบอภิปราย และกลุ่มควบคุมเรียนโดยวิธีสอนแบบบอกให้รู้ จำนวนกลุ่มละ 42 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ และแบบสอบวัดความคิดเห็น ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีแบบอภิปรายมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ แตกต่างจากกลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนแบบบอกให้รู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ถนอมจิตต์ เสนมา (2526 : 61) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเรียนด้วยเทคนิคการสอนแบบสืบสอบแบบจัดกิจกรรมการอภิปรายระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนด้วยกัน กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองซึ่งสอนด้วยวิธีสืบสอบแบบจัดกิจกรรมอภิปรายระหว่างนักเรียนด้วยกันและกลุ่มควบคุมสอนแบบสืบสอบแบบจัดกิจกรรมอภิปรายระหว่างครูกับนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทวีศักดิ์ ทิพย์รอด (2526 : 84) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 3 จากการฟังรายการวิทยุที่เป็น บทละคร บทสนทนา และบทความ แล้วตามด้วยการอภิปรายกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ จำนวน 104 คน แบ่งเป็น กลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มทดลองที่ 1 เรียนจากการฟังบทละครวิทยุแล้วทำการอภิปรายกลุ่ม กลุ่มทดลองที่ 2 เรียนด้วยการฟังบทสนทนาแล้วทำการอภิปรายกลุ่ม กลุ่มทดลองที่ 3 เรียนด้วยการฟังบทความแล้วทำการอภิปรายกลุ่ม ส่วนกลุ่มควบคุมเรียนด้วยการสอนตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่เรียนจากการฟังรายการวิทยุที่เป็นบทละครตามด้วยการอภิปรายกลุ่มมีผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยสูงกว่ากลุ่มที่เรียนจากการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มที่เรียนจากการฟังบทสนทนาตามด้วยการอภิปรายกลุ่ม กลุ่มที่เรียนจากการฟังบทความตามด้วยการอภิปรายกลุ่ม และ

กลุ่มที่เรียนจากการสอนตามปกติ มีผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

รจนา ชัยมีเขียว (2530 : 53 - 57) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจต่อวิธีการสอนพูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ และการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามผลสัมฤทธิ์ทางการพูด และแบบสอบถามวัดความสนใจต่อวิธีการพูด ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนการพูดโดยการอภิปรายกลุ่ม มีผลสัมฤทธิ์และความสนใจสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการแสดงบทบาทสมมุติ และการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุวรรณี ยหะกร (2530 : 52 - 56) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยการใช้การแสดงละครและการสอนโดยการอภิปราย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปากเกร็ด จำนวน 80 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 40 คน กลุ่มแรกสอนโดยการใช้การแสดงละคร กลุ่มที่ 2 สอนโดยการอภิปราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนที่สอนโดยการใช้การแสดงละคร และการอภิปรายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่สอนโดยการใช้การแสดงละคร ได้คะแนนสูงกว่ากลุ่มที่สอนโดยการใช้การอภิปราย

งานวิจัยในต่างประเทศ

ซิสเตอร์ แนนซี ไฮน์ส (Sister Nancy Hynes 1970 : 429 - 432) ได้ทำการทดลองสอนเรื่องสั้น (short story) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในรัฐมินเนโซตา กับนักเรียนระดับ 7 จำนวน 60 คน โดยกำหนดให้นักเรียนเรียนด้วยวิธีการสอน 3 แบบคือ การสอนเป็นกลุ่มใหญ่ (large group instruction) การศึกษาอย่างอิสระ (independent study) การเรียนแบบอภิปรายกลุ่มย่อย (small group discussion) นักเรียนจะเรียนแบบการสอนเป็นกลุ่มใหญ่สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เรียนอย่างการศึกษาอิสระ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที การเรียนในตอนนี้เป็นการเตรียมตัวอภิปรายในกลุ่มย่อย และเรียนแบบการอภิปรายกลุ่มย่อยสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที การอภิปรายในกลุ่มย่อยมีนักเรียนกลุ่มละ 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบบันทึกพฤติกรรม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสนใจ

ในการเรียนแบบอภิปรายมาก แม้แต่เด็กช้อยก็ร่วมการอภิปราย นักเรียนที่ไม่เห็นด้วยจะคัดค้านในกลุ่มเกิดบรรยากาศทางวิชาการและนักเรียนได้เรียนรู้จากกันและกัน นักเรียนถูกกระตุ้นให้คิดอย่างพินิจพิเคราะห์และ เกียงอย่างมีเหตุผล

อีฟลิน ฮันท์ ฮอท (Evelyn Hunt Haught 1976 : 4622-A) ได้ทำการทดลอง เปรียบเทียบการสอนระหว่างการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยที่นำโดยนักเรียน (student-led small group discussion) กับการสอนแบบอภิปรายกลุ่มใหญ่ที่นำโดยครู (teacher-led large group discussion) ในวิชาวรรณคดี เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างของปริมาณความคิด และกระบวนการคิดของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 4 จำนวน 253 คน จาก 11 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบวัดสติปัญญาของกิลฟอร์ด และ แบบสอบจำแนกกระบวนการความคิดของการปะทะสังสรรค์ทางวาจาของ อาร์คเนอร์ และ กอลแลฟเพอร์ (Guilford's Structure of Intellect and Aschner - Gollapher System for Classifying Thought Processes in the Context of Classroom Verbal Interacting) ผลการวิจัยพบว่า

1. เมื่อเรียนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยนักเรียนพูดมากกว่า
2. นักเรียนสามารถบอกลักษณะตัวละคร สถานการณ์ในวรรณคดีได้มากกว่า เมื่อเรียนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยที่นำโดยนักเรียน
3. นักเรียนมีอิสระในการแสดงออกมากกว่าเมื่ออยู่ในกลุ่มย่อย
4. ในกลุ่มใหญ่ที่นำการอภิปรายโดยครู ครูมักเน้นความคิดสรุป
5. นักเรียนมักคล้อยตามความคิดครูเมื่ออยู่ในกลุ่มใหญ่

มาเจส กิลเบิร์ต (Mages Gilbert 1976 : 4419-A) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบการสอนเรื่องความน่าจะเป็นและสถิติโดยวิธีสอนแบบอภิปรายประกอบการบรรยาย (lecture discussion approach) กับวิธีสอนโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม (active learning approach) ซึ่งได้แก่ การอภิปรายกลุ่มย่อย การทดลอง เป็นต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาครูสาขาประถมศึกษาจำนวน 90 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสถิติ ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนโดยวิธีสอนทั้งสองแบบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จอห์น แดเนียล ฟิตซ์เจอร์รอลด์ (John Daniel Fitzgerald 1978 : 7262-A) ทำการศึกษาเปรียบเทียบวิธีสอน 3 แบบ ในการสอนแบบสืบสอบแก่นักศึกษาวิทยาลัย

ครูปีที่ 1 จำนวน 4 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน กลุ่มที่ 1 สอนแบบบรรยาย เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ๆ ละ 2 คาบ กลุ่มที่ 2 สอนแบบบรรยาย-ทบทวน (lecture-tutorial) จะมีการบรรยายและจัดอภิปรายกลุ่มย่อย สัปดาห์ละครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ กลุ่มที่ 3 สอนแบบอภิปราย สัปดาห์ละ 2 คาบ เป็นเวลา 6 สัปดาห์ โดยให้นักศึกษาจัดกลุ่มอภิปรายกลุ่มละ 10 คน กลุ่มที่ 4 เป็นการสอนที่ไม่ใช้วิธีแบบสืบสอบ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษากลุ่มที่สอนแบบบรรยาย-ทบทวน และแบบอภิปรายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า กลุ่มที่สอนแบบบรรยายอย่างมีนัยสำคัญ แต่ระหว่างกลุ่มที่สอนบรรยาย-ทบทวน กับแบบอภิปราย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ฟรานเซส ฮามิลตัน ซาโบ (Frances Halmilton Sabo 1980 : 2533-A) ได้ศึกษาชนิดของคำถามเพื่อการอภิปรายซึ่งมีผลทำให้ผู้เรียนมีความสนใจต่อสิ่งที่อ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 3 จำนวน 80 คน และระดับ 4 จำนวน 199 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามความรู้สึกเกี่ยวกับการอภิปรายหลังจากอ่านเรื่อง ผลการวิจัยพบว่าการสร้างความสนใจในการอ่านแก่ผู้เรียน ผู้สอนควรนำผู้เรียนอภิปรายเรื่องที่อ่าน ด้วยคำถามประเภทการแสดง ความสัมพันธ์ของ เนื้อเรื่องและคำถามประเภทตีความ

เทเรซา แคลร์ เบนเนตต์ (Teresa Claire Bennett 1984 : 2033-A) ได้ศึกษาผลของการใช้การแสดงละคร และการอภิปราย ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของเด็กใน ระดับก่อนวัยเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กก่อนวัยเรียนจำนวน 45 คน จากศูนย์ดูแลเด็ก 6 แห่งในรัฐฟลอริดา แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ซึ่งเรียนโดยใช้การแสดงละคร และการอภิปราย และกลุ่มควบคุมซึ่งเรียนด้วยวิธีตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบวัดความสามารถทางภาษา เป็นแบบสอบก่อนเรียน และแบบสอบวัดความจำ เป็นแบบสอบหลังเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนในกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่านสูงอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อทำการสอบหลังเรียน การวิจัยสรุปว่า การแสดงละครและการอภิปรายช่วยให้ความเข้าใจในเรื่องที่อ่านของเด็กก่อนวัยเรียนดีขึ้น

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนผังสรุปโยงเรื่อง การนำแผนผังสรุปโยงเรื่องมาใช้ในการสอนอ่าน เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียน ยังไม่มีการทดลองใช้ในประเทศไทย แต่มีงานวิจัยที่ศึกษาลักษณะ โครงสร้างของบทอ่านซึ่ง เกี่ยวข้องกับการทำแผนผังสรุปโยงเรื่อง ที่อ่าน สำหรับงานวิจัยในประเทศ ได้มีผู้ทำการวิจัยการใช้แผนผังสรุปโยงเรื่อง ไว้ในหลายลักษณะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

สุภาพ บุตรสีห์ (2529 : 76 - 90) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษและทัศนคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนการอ่านด้วยการใช้โครงสร้างระดับยอด (top-level structure) การอ่านแบบ 5 ชั้น (SQ3R) และวิธีสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบhumเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย จำนวน 90 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 45 คน กลุ่มแรกเรียนด้วยการใช้โครงสร้างระดับยอด (top-level structure) กลุ่มที่ 2 เรียนด้วยการอ่านแบบ 5 ชั้น (SQ3R) และกลุ่มควบคุมซึ่งเรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านและแบบสอบวัดทัศนคติต่อการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยการใช้โครงสร้างระดับยอด (top-level structure) มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยการอ่านแบบ 5 ชั้น (SQ3R) และกลุ่มที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่าทัศนคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

วไลพร ฉายา (2530 : 61 - 63) ได้ศึกษาผลของการสอนโครงสร้างระดับยอด (top-level structure) ที่มีต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบางกะปิ จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 46 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนอ่านโดยให้เรียนรู้โครงสร้างระดับยอด (top-level structure) ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีแปล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบ Nelson Reading Test Form B และแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อความเข้าใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า คะแนนการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโครงสร้างระดับยอด (top-level structure) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีแปล

งานวิจัยต่างประเทศ

ดอนนา อี อัลเวอร์แมน (Donna E. Alvermann 1982 : 754 - 758) ได้ศึกษาผลของการใช้แผนผังสรุปเรื่อง เป็นแบบฝึกหัดชนิดเติมคำ กับนักเรียนระดับ 10 จำนวน

30 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 15 คน กลุ่มแรกเรียนการอ่านด้วยการใช้แผนผังสรุปโยง เรื่อง กลุ่มที่สองเรียนโดยอาศัยกิจกรรมการอ่านแบบธรรมด า ในขณะที่อ่านบทอ่าน ผู้เรียนในกลุ่มแรกจะต้องเติมข้อความลงในแผนผังที่เว้นไว้ จากนั้นก็จะมีการอภิปรายสรุปใจความสำคัญของ เรื่องจากแผนผังสรุปโยง เรื่องที่ทาเสร็จแล้ว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามถ่ายถอดความจาจาก เรื่องที่อ่าน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแผนผังสรุปโยง เรื่องที่อ่านสามารถจาใจความสำคัญของ เรื่องที่อ่านได้ถึงร้อยละ 73 ในขณะที่กลุ่มที่เรียนด้วยการอ่านแบบธรรมดา สามารถจาได้เพียงร้อยละ 57 ผลการวิจัยสรุปว่าแผนผังสรุปโยง เรื่องช่วยให้ผู้เรียนสามารถจาใจความสำคัญของ เรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น

ริชาร์ด ลินาทร่าและโจเซฟติน สตาห์ล เกเมค (Richard Sinatra and Josephine Stahl-Gemake 1982 : 22 - 28) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่พิการทางกาย อายุเฉลี่ย 10 ปี 5 เดือน จำนวน 27 คน โดยวิธีสอนแบบทาแผนผังสรุปโยง เรื่องก่อนการอ่าน และการอภิปรายก่อนการอ่าน ผลการวิจัยพบว่าค่ามัชฌิมเลขคณิตของการสอนแบบทาแผนผังสรุปโยง เรื่องก่อนการอ่านแตกต่างจากวิธีการสอนแบบอภิปรายก่อนการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จอห์น ซิกมอนด์ แกลโลเวย์ (John Sigmond Galloway 1984 : 722-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนอ่าน 2 วิธีคือ การอ่านแบบ 5 ชั้น (SQ3R) และการทาแผนผังสรุปโยง เรื่อง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 7 จำนวน 321 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 107 คน กลุ่มแรกเรียนโดยอาศัยแผนผังสรุปโยง เรื่อง กลุ่มที่สองเรียนด้วยการอ่านแบบ 5 ชั้น (SQ3R) กลุ่มที่สามเป็นกลุ่มควบคุมซึ่งเรียนโดยอาศัยวิธีสอนตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามวัดความเข้าใจในการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยอาศัยแผนผังสรุปโยง เรื่อง มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างจากนักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยการอ่านแบบ 5 ชั้น (SQ3R) กับนักเรียนในกลุ่มควบคุม

เอส ที โจนส์ (S.T. Jones 1984 : 17) ได้ทาการศึกษาผลของการใช้แผนผังสรุปโยง เรื่องที่มีต่อการเรียนรู้คำศัพท์และความเข้าใจในการอ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนผิวดำ ที่เรียนอยู่ในระดับ 5 จำนวน 120 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 60 คน กลุ่มแรกเรียนโดยอาศัยแผนผังสรุปโยง เรื่อง อีกกลุ่มหนึ่งเรียนโดยอาศัยวิธีสอนตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน ผลการวิจัยสรุปว่า การสอนโดยอาศัยแผนผังสรุปโยง เรื่องมีผลทา

ไว้ให้การเรียนรู้คำศัพท์ และความเข้าใจในบทอ่านชนิดการเล่าเรื่อง (narrative text) ดีขึ้น
 บอนนี่ กลอเนอร์ คาร์เตอร์ (Bonnie Glauner Carter 1985 : 674-A)
 ได้เปรียบเทียบการสอนอ่าน 2 วิธีคือ การอ่านแบบ 5 ชั้น (SQ3R) และการทำแผนผังสรุปโยง
 เรื่อง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีความผิดปกติทางกายซึ่งเรียนอยู่ในระดับ 3,4 และ 5 จำนวน
 ระดับละ 20 คน ในแต่ละระดับแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเรียนโดยใช้การอ่านแบบ 5 ชั้น
 (SQ3R) กลุ่มที่ 2 เรียนโดยใช้แผนผังสรุปโยงเรื่อง นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ได้อ่านบทอ่าน จำนวน
 12 เรื่อง ในเวลา 15 สัปดาห์ โดยทดสอบความเข้าใจในการอ่านด้วยแบบสอบหลังการอ่านทุกครั้ง
 ผลการวิจัยพบว่า คำมีขีดมีเลขคดีในกลุ่มที่เรียนด้วยแผนผังสรุปโยงเรื่องสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วย
 การอ่านแบบ 5 ชั้น (SQ3R) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดี เรย์ รูทเซล (D. Ray Reutzell 1985 : 401 -404) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบ
 เทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับ 5 ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่หนึ่ง
 ในโรงเรียนแห่งหนึ่งของรัฐเทกซัส จำนวน 102 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งสอนโดยวิธีการ
 ทำแผนผังสรุปโยงเรื่อง ที่อ่าน อีกกลุ่มสอนโดยวิธีที่เน้นการอภิปรายและตอบคำถาม ผลการวิจัย
 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่อง ที่อ่านมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านสูงกว่านักเรียน
 ที่เรียนโดยการอภิปรายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ซูซาน ดี พิตเทิลแมน , เค เอ็ม เลวิน และ เดล ดี จอห์นสัน (Susan
 D. Pittleman, K.M. Levin and Dale D. Johnson 1985 : 4) ได้ทำการศึกษา
 การเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนระดับ 6 จำนวน 80 คน ที่มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับต่ำ
 โดยใช้แผนผังสรุปโยงเรื่องกับนักเรียน 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่เรียนเป็นกลุ่มเล็ก และกลุ่มที่เรียนคละ
 กันกับนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงกว่าในชั้นเรียนปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบ
 สอบวัดความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ ผลการวิจัยพบว่าขนาดของกลุ่มการเรียนไม่มีผลต่อการ
 เรียนรู้คำศัพท์ที่อ่านแผนผังสรุปโยงเรื่อง นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ
 ที่เรียนโดยวิธีแผนผังสรุปโยงเรื่อง ได้คะแนนสูงกว่านักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำในกลุ่ม
 ควบคุมที่ไม่ได้เรียนโดยวิธีแผนผังสรุปโยงเรื่องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แอน เอลลิซาเบท ฟอเลย์ (Ann Elizabeth Foley 1986 : 2527-A)
 ได้ศึกษาผลของการฝึกทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนระดับ 7
 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 7 จำนวน 63 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 21 คน
 กลุ่มแรกเรียนโดยมีการฝึกให้ผู้เรียนเขียนแผนผังหลังการอ่าน กลุ่มที่ 2 เรียนโดยให้ผู้เรียนรู้

หลักการในการเขียนแผนผัง แล้วเติมข้อความลงในแผนผังที่ครูสร้างขึ้น กลุ่มที่ 3 เรียนโดยการตอบคำถามหลังการอ่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามการระลึกได้ในเรื่องที่อ่าน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการเขียนแผนผังสรุปโยงเรื่องเอง สามารถจำเนื้อเรื่องที่อ่านและมีความคงทนในการจำแตกต่างจากนักเรียนอีกสองกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดี เร รูทเซล (D. Ray Reutzell 1986 : 524 - 527) ได้ศึกษาผลของการใช้แผนผังสรุปโยงเรื่อง เป็นแบบฝึกหัดชนิดเติมคำ ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนในระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 5 ในรัฐเท็กซัส จำนวน 101 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก จำนวน 50 คน เรียนด้วยการใช้แผนผังสรุปโยงเรื่อง กลุ่มที่ 2 จำนวน 51 คน เรียนด้วยวิธีที่เน้นการอภิปรายเรื่องที่อ่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ การเขียนบันทึกความจำจากเรื่องที่อ่าน (written free recall protocol) ผลการวิจัยพบว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิตของกลุ่มที่เรียนด้วยแผนผังสรุปโยงเรื่อง แตกต่างจากกลุ่มที่เรียนด้วยการอภิปรายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ลินดา ลอนคาริก (Linda Loncaric 1986 : 2006 - A) ได้ทำการศึกษาผลของการใช้แผนผังสรุปโยงเรื่องที่มีต่อการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนระดับ 8 จำนวน 90 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 45 คน คือ กลุ่มที่เรียนโดยใช้แผนผังสรุปโยงเรื่อง และกลุ่มที่เรียนโดยไม่ได้อาศัยแผนผังสรุปโยงเรื่อง เป็นกลุ่มควบคุม ผู้เรียนทั้งสองกลุ่มได้รับการทดสอบความเข้าใจในการอ่านโดยใช้แบบสอบ Gale-MacGinitie Reading Test ก่อนการแบ่งกลุ่ม เมื่อสิ้นสุดการทดลอง กลุ่มตัวอย่างทั้งสองก็ได้รับการทดสอบโดยใช้แบบสอบวิชาสังคมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า คะแนนวิชาสังคมของผู้เรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพเนลอป แอน ดายเออร์ (Penelope Ann Dyer 1986 : 2641-A) ได้ทำการศึกษาผลของการใช้แผนผังสรุปโยงเรื่องก่อนการอ่านที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านและการถ่ายโอนการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 8 จำนวน 80 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกจำนวน 30 คน เรียนด้วยการใช้แผนผังสรุปโยงเรื่องก่อนการอ่านซึ่งเน้นใจความสำคัญโดยมีการอภิปรายใจความสำคัญของเรื่อง กลุ่มที่สองจำนวน 30 คน เรียนโดยใช้แผนผังสรุปโยงเรื่องก่อนการอ่านซึ่งไม่เน้นใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน กลุ่มที่สามเรียนโดยการฟังการบรรยายจากครูก่อนการอ่าน ผู้อ่านทั้งสามกลุ่มได้อ่านบทอ่านเรื่องเดียวกันแล้วทำแบบสอบถามวัดความเข้าใจหลังการอ่าน หลังจากสิ้นสุดการทดลองแล้วหนึ่งสัปดาห์ ก็ทดสอบความสามารถในการถ่ายโอนการ

เรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนทั้งสามกลุ่มอ่านบทอ่านที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เคยอ่านมาแล้ว แต่ไม่มีกิจกรรมก่อนการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่างสองกลุ่มที่เรียนด้วยแผนผังสรุปโยงเรื่องก่อนการอ่าน แต่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับกลุ่มที่เรียนโดยไม่ใช้แผนผังสรุปโยงเรื่อง นอกจากนี้ยังพบว่า คำมีขีดมีเลขคดีในเรื่องการถ่ายโอนการเรียนรู้ของกลุ่มที่เรียนโดยใช้แผนผังสรุปโยงเรื่องก่อนการอ่านซึ่ง เน้นใจความสำคัญของเรื่องสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยไม่ใช้แผนผังสรุปโยงเรื่อง แต่ไม่เน้นใจความสำคัญของเรื่อง และกลุ่มที่ไม่ได้ใช้แผนผังสรุปโยงเรื่องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ดอนนา อี อัลเวอร์แมน พี อาร์ บูธบี และ เจ วูฟ (Donna E. Alvermann, P. R. Boothby, and J. Wolfe 1988 : 13 - 21) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการเข้าใจความสำคัญของสิ่งที่อ่านมาแล้ว กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 4 จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 25 คน กลุ่มแรกเรียนโดยใช้แผนผังสรุปโยงเรื่องเป็นเวลา 14 วัน กลุ่มที่ 2 เรียนด้วยวิธีเดียวกับกลุ่มแรกแต่ใช้เวลา 7 วัน กลุ่มที่ 3 ไม่ได้เรียนโดยใช้แผนผังสรุปโยงเรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบวัดความจำในเรื่องที่อ่าน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยแผนผังสรุปโยงเรื่องเป็นเวลา 14 วัน สามารถจำและถ่ายทอดใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านมาแล้วได้มากกว่าอีก 2 กลุ่ม

มาร์ธา รัสเซล จอห์นสัน (Martha Russell Johnson 1988 : 198-A) ได้ทำการศึกษาผลของการใช้แผนผังสรุปโยงเรื่องเป็นแบบฝึกหัดชนิดเติมคำ ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่าน กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับ 4 จำนวน 132 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 44 คน กลุ่มแรกเรียนโดยการหาแผนผังด้วยตนเองหลังจากอ่านเรื่อง กลุ่มที่ 2 เรียนโดยการเติมข้อความลงในแผนผังที่ครูสร้างขึ้น กลุ่มที่ 3 เรียนด้วยการตอบคำถามหลังจากอ่านเรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และแบบสอบวัดความคงทนในการจำเรื่อง ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านของกลุ่มที่เรียนโดยหาแผนผังสรุปโยงเรื่องด้วยตนเองแตกต่างจากกลุ่มที่เรียนด้วยการตอบคำถามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างทั้ง 2 กลุ่มที่เรียนด้วยแผนผังสรุปโยงเรื่อง และระหว่างกลุ่มที่ใช้แผนผังสรุปโยงเรื่องเป็นแบบฝึกหัดชนิดเติมคำกับกลุ่มที่เรียนด้วยการตอบคำถาม

ฉาง-เซ็ง ชิว ฮวง (Shang-Cheng Chiu Huang 1989 : 421-A) ได้สร้างเครื่องมือวัดทางจิตวิทยาโดยทำเป็นแผนผังสรุปโยงเรื่อง ซึ่งใช้วัดโครงสร้างความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน แล้วนำมาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนระดับ 8 จำนวน 131 คน

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้รับการฝึกหัดเรียนรู้วิธีตอบแบบสอบถามชนิดแผนผังก่อน แล้วจึงทำการทดลองสอนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนมากเรียนรู้วิธีการตอบแบบสอบถามชนิดแผนผัง นอกจากนี้ แบบสอบถามนี้ยังมีประสิทธิภาพในการบอกความแตกต่างของระดับความรู้ในเนื้อหาและความสามารถในการจำ ผลการวิจัยสรุปว่า

1. แผนผังสรุปโยงเรื่องสามารถช่วยวัดความรู้ในเนื้อหาได้อย่างแม่นยำ
2. แผนผังสรุปโยงเรื่องมีคุณค่าในการวิจัย เพราะสามารถวัดความสามารถโดยรวมของนักเรียนได้

3. แผนผังสรุปโยงเรื่องสามารถนำมาใช้เป็นเทคนิคการสอนและสื่อการสอนได้

4. ผู้เรียนสามารถใช้แผนผังสรุปโยงเรื่องเป็นบันทึกย่อส่วนตัวได้

แพตริเซีย แอล คาร์เรลล์ เบคกี จี ฟาริส และ โจเซฟ ซี ลิเบอร์โต

(Patricia L. Carrell, Becky G. Pharis and Joseph C. Liberto 1989 :

647 - 671) ได้ศึกษากลวิธีในการอ่านแบบ อภิปัญญา (metacognitive) ของผู้เรียน

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาของโครงการศูนย์การเรียนภาษาอังกฤษ

เป็นภาษาที่สอง (Center for English as a Second Language) จำนวน 26 คน

แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มแรกจำนวน 9 คน ได้รับการสอนโดยใช้แผนผังสรุปโยงเรื่อง กลุ่มที่ 2

จำนวน 9 คน ได้รับการสอนแบบเชื่อมโยงประสบการณ์ (experience-text-relationship)

กลุ่มที่ 3 และกลุ่มที่ 4 จำนวน 3 และ 5 คน ตามลำดับ เป็นกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการ

วิจัยเป็นแบบสอบถามตัวเลือก แบบสอบถามชนิดเขียนตอบสั้นๆ แบบสอบถามเติมแผนผังของเรื่อง และ

แบบสอบถามเขียนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญของคะแนน

จากการวัดด้วยแบบสอบทั้ง 4 ชนิด เมื่อนำคะแนนทดสอบก่อน (pretest) มาเปรียบเทียบกับคะแนน

ทดสอบภายหลัง (posttest) ในกลุ่มควบคุม แต่พบความแตกต่างของคะแนนอย่างมีนัยสำคัญ จาก

การวัด 2 ชนิด ใน 4 ชนิด ในกลุ่มทดลอง ผลการวิจัยสรุปว่า การฝึกอ่านแบบอภิปัญญาโดยใช้

แผนผังสรุปโยงเรื่องจะช่วยทำให้การอ่านของผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองดีขึ้น